

دانش و پژوهش در علوم تربیتی
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان (اصفهان)
شماره دهم و یازدهم - تابستان و پاییز ۱۳۸۵
صص ۸۰ - ۶۷

نیازسنجی مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات در سال تحصیلی ۸۴ - ۸۳

منیره روزبهی^۱ - غلامرضا احمدی^۲

چکیده

در دنیای امروز که عصر اطلاعات نام گرفته، توسعه فناوری اطلاعات (IT) در آموزش و پرورش، به خصوص با هدف ایجاد تحول در نظام آموزشی و تولید علم با همت مدیران، معلمان و دانش آموزان، پایه و اساس موجودیت یک نظام آموزشی کارآمد است. آنچه که در این تحول از اهمیت بالایی برخوردار است، آگاهی مدیران، معلمان و دانش آموزان از منابع اطلاعاتی و همچنین مهارت و یا سواد فناوری اطلاعات است. پژوهش حاضر در چهار زمینه رایانه، شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای انجام شده است. روش پژوهش توصیفی از نوع پیمایشی است. جامعه آماری مورد مطالعه، کلیه مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش (پنج ناحیه) شهر اصفهان هستند که از طریق نمونه‌گیری خوشه‌ای ساده، سه ناحیه و با روش

۱- کارشناس ارشد برنامه‌ریزی آموزشی

۲- استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان

تصادفی ساده ۱۵۰ مدیر و ۳۰ نفر از کارکنان ستادی به‌عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اندازه‌گیری، پرسشنامه محقق ساخته با ۲۲ سؤال و دو قسمت میزان اطلاع و میزان نیاز است که اعتبار آن براساس ضریب آلفای کرونباخ به ترتیب ۰/۸۵ و ۰/۹۰ برآورد شده است. در این پژوهش برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روشهای آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. نتایج پژوهش نشان داده است که میزان اطلاع کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای بیشتر از مدیران دبیرستانهاست. براساس نتایج به‌دست آمده بیشترین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی در زمینه رایانه و کمترین میزان اطلاع آنان در زمینه تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش است. همچنین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان با سابقه خدمت کمتر از ۱۰ سال، کمتر از مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی ۱۰ تا ۱۵ و ۱۶ سال به بالا در «آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی» و «آموزش دولت الکترونیک» است.

کلید واژه‌ها: فناوری اطلاعات، دولت الکترونیک، شبکه‌های اطلاع‌رسانی، نیازسنجی، مدیریت، کارکنان ستادی.

مقدمه

امروزه فناوری نقش مهمی در زندگی افراد دارد و بسیاری از مردم اهمیت و تأثیر فناوری اطلاعات را در زندگی روزمره خود درک کرده‌اند (نوروزی، ۱۳۸۳). پیشرفتهای چشمگیر فناوری اطلاعات، دریچه‌های علم و دانش را به روی همگان باز کرده است. در سایه این پیشرفت، متخصصان برنامه‌ریزی و مدیران آموزش و پرورش جهان در کلیه سطوح بر آن شده‌اند که به بازنگری عمیق در شیوه‌های آموزشی و مدیریتی خود بپردازند (فرامرزیان، ۱۳۸۳). نتایج تحقیقات نشان می‌دهد که فناوری اطلاعات سبب سازماندهی و مدیریت بهتر محیط‌های آموزشی می‌شود (ویسچر و وایلد، ۱۹۹۷). اُبرین و وایلد (۱۹۹۶)، بر روی ۲۶۸ نفر از مدیرانی که از اهمیت و کاربرد مستقیم فناوری اطلاعات جامعی داشتند مطالعه کردند. داده‌ها نشان داد که بیشتر آنها به حداقل کاربردهای قدیمی رایانه دسترسی داشتند. در ضمن آموزشهای نرم‌افزاری نیز تغییرات

مطلوبی در نگرش مدیران ایجاد کرده است. شیخ (۲۰۰۲) نیز در مقاله‌ای با عنوان «تأثیر فناوری اطلاعات بر مدیران هزاره سوم» عنوان کرده است که مدیر امروز باید حداقل دانش کار با ابزارهای نرم‌افزاری معینی را برای یاری گرفتن از اطلاعات و تصمیم‌گیریهای ناشی از اطلاعات داشته باشد. نوروبی (۱۳۸۳) نیز در پژوهشی به «مطالعه الگوی مطلوب سواد رایانه‌ای برای معلمان متوسطه در ایران» پرداخته است. براساس این تحقیق نیازهای معلمان در زمینه سواد رایانه‌ای، چیزی متفاوت با الگوی ICDL^۱ است. شاهین (۱۳۷۶) در تحقیقی به این نتیجه رسید که مجریان آموزش و پرورش برای مباحث محتوای بعد نرم‌افزاری ارزش بیشتری قایل‌اند. پارسا (۱۳۸۳) در تحقیقی به بررسی نیازهای آموزشی هیأت علمی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان پرداخت و به این نتیجه رسید که اینترنت به‌عنوان مهمترین نیاز آموزشی استادان مطرح است. لیندا ربرسون (۲۰۰۲) نیز که به بررسی ادراک کارکنان پروژه‌های فناوری اطلاعات پرداخته به این نتیجه رسیده است که عواملی مانند امنیت شغلی در کارکنان، طی دوره‌های آموزشی حین کار و رهبری مناسب مدیر طرح می‌تواند در موفقیت پروژه‌های فناوری اطلاعات مؤثر باشد. یوسورو (۲۰۰۱) در مقاله‌ای به این نتیجه رسید که اینترنت محبوب‌ترین بنیاد برای ساختن ابزارهای برنامه‌ریزی مدیران است. باسلیبر، ریچ و بن‌باست (۲۰۰۱) نیز در تحقیقی به این نکته اشاره کردند که دانش فناوری اطلاعات شامل فن‌شناسی، کاربرد و توسعه سیستم‌ها و مدیریت فناوری اطلاعات می‌شود.

روش

روش تحقیق در این پژوهش توصیفی-پیمایشی است و بر چهار محور اصلی نیازسنجی در زمینه آموزش رایانه، آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی، آموزش دولت الکترونیک و آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش قرار گرفته است. جامعه آماری این پژوهش، کلیه مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در سال تحصیلی ۸۴ - ۸۳ است. جامعه آماری از ۴۹۱ (۲۶۳ زن و ۲۲۸ مرد)

مدیر از دبیرستانهای شهر اصفهان و ۳۰ نفر از کارکنان ستادی (۲۱ مرد و ۹ زن) آموزش و پرورش شهر اصفهان تشکیل شده است. از بین مدیران دبیرستانها ۱۵۰ نفر و کل کارکنان ستادی (۳۰ نفر) به عنوان نمونه انتخاب شده‌اند که از این تعداد ۱۳۴ مدیر دبیرستان و ۱۶ نفر از کارکنان ستادی در این نیازسنجی شرکت کرده‌اند.

برای تعیین نمونه از روش نمونه‌گیری خوشه‌ای استفاده شده است. با استفاده از این روش، از پنج ناحیه آموزش و پرورش شهر اصفهان، ۳ ناحیه و سپس در هر ناحیه تعدادی از دبیرستانها به صورت تصادفی ساده انتخاب و پرسشنامه بین مدیران دبیرستانها توزیع شد. با استفاده از جدول اعداد تصادفی در انتخاب نمونه‌های مدیران در نواحی سه‌گانه سعی گردید نسبت تعداد نمونه‌ها متناسب با حجم جامعه آماری هر یک از نواحی باشد. با توجه به اینکه تعداد کارکنان ستادی ۵ ناحیه شهر اصفهان محدود بودند، کلیه کارکنان ستادی این ۵ ناحیه نیز جزء نمونه آماری تحقیق حاضر در نظر گرفته شدند.

پرسشنامه این پژوهش پرسشنامه‌ای محقق‌ساخته است که با استفاده از مجلات و کتب فناوری اطلاعات تنظیم شده است. در این رابطه ابتدا پرسشنامه‌ای حاوی ۲۲ سؤال بسته در بین مدیران یکی از ۵ ناحیه شهر اصفهان توزیع گردید. پس از جمع‌آوری پاسخنامه‌ها و رفع ابهامات، پرسشنامه اصلاح شده در بین مدیران ۳ ناحیه از ۵ ناحیه شهر اصفهان توزیع شد. در طرح پرسشنامه این پژوهش برای کاهش ابهامات، علاوه بر کارشناسان و مسؤولان فناوری اطلاعات سازمان آموزش و پرورش اصفهان از نظر استادان راهنما و مشاور به عنوان متخصصان مورد نظر استفاده شده است. ضریب پایایی ابزار پژوهش حاضر با محاسبه آلفای کرونباخ انجام شد. قسمت اول پاسخنامه در زمینه فناوری اطلاعات (تا چه میزان اطلاع دارید) ضریبی برابر ۸۵ درصد و قسمت دوم پرسشنامه (تا چه میزان نیاز به آموزش دارید) ضریبی برابر ۹۰ درصد به دست آمد و نشان داد که پرسشنامه از پایایی مناسبی برخوردار بوده است. پس از جمع‌آوری پرسشنامه‌ها و تنظیم جدول‌های فراوانی برای بررسی نتایج، میانگین هر سؤال محاسبه شد و برای تجزیه و تحلیل اطلاعات از آمار در دو سطح توصیفی و استنباطی استفاده گردید.

در سطح آمار توصیفی از فراوانی، درصد، میانگین و انحراف معیار و در سطح آمار استنباطی از آزمونهای t تک‌متغیره، t مستقل، تحلیل واریانس یکطرفه و آزمون توکی استفاده شده است.

یافته‌های پژوهش

سؤال ۱- تا چه اندازه مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش رایانه نیاز دارند؟

جدول ۱- مقایسه میانگین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از رایانه با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
رایانه	۳/۰۲	۰/۶۴۴	۰/۰۵	۰/۰۵

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، بنابراین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از رایانه در سطح متوسط بوده است.

جدول ۲- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش رایانه با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
آموزش رایانه	۳/۴۷	۰/۷۶۳	۰/۶۰	۷/۶۸

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۱ درصد بزرگتر است، بنابراین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش رایانه بیش از سطح متوسط بوده است.

سؤال ۲- تا چه اندازه مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی نیاز دارند؟

جدول ۳- مقایسه میانگین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از شبکه‌های اطلاع‌رسانی با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
شبکه‌های اطلاع‌رسانی	۲/۸۳	۰/۸۱	۰/۰۶۷	-۲/۴۴

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، بنابراین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از شبکه‌های اطلاع‌رسانی کمتر از سطح متوسط بوده است.

جدول ۴- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی	۳/۶۹	۰/۸۷۷	۰/۰۷۲	۹/۵۹

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۱ درصد بزرگتر است، بنابراین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی بیش از سطح متوسط بوده است. سؤال ۳- تا چه اندازه مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش دولت الکترونیک نیاز دارند؟

جدول ۵- مقایسه میانگین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از دولت الکترونیک با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
دولت الکترونیک	۲/۹۵	۰/۸۹۰	۰/۰۷۰	-۰/۶۷

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، بنابراین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از دولت الکترونیک کمتر از سطح متوسط بوده است.

جدول ۶- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش دولت الکترونیک با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
آموزش دولت الکترونیک	۳/۶۲	۰/۹۵۳	۰/۰۷	۷/۹۶

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۱ درصد بزرگتر است، بنابراین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش دولت الکترونیک بیش از سطح متوسط بوده است. سؤال ۴- تا چه اندازه مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش نیاز دارند؟

جدول ۷- مقایسه میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از تأثیر ابزارهای رایانه‌ای با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش	۲/۶۹	۰/۷۷۷	۰/۰۶	-۴/۸۳

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۵ درصد کوچکتر است، بنابراین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش کمتر از سطح متوسط بوده است.

جدول ۸- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش با طیف لیکرت

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار	خطای معیار	t
آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزشی	۳/۷۷	۰/۸۶۴	۰/۰۷	۱۱/۰۱

با توجه به اینکه t مشاهده شده از مقدار بحرانی جدول در سطح خطای ۱ درصد بزرگتر است. بنابراین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان به آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش بیش از سطح متوسط بوده است.

جدول ۹- مقایسه میانگین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از فناوری اطلاعات

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار
رایانه	۳/۰۲	۰/۶۴۴
شبکه‌های اطلاع‌رسانی	۲/۸۳	۰/۸۱۱
دولت الکترونیک	۲/۹۵	۰/۸۹۰
تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش	۲/۶۹	۰/۷۷۷

$$t^2 = 99/99 \quad F = 32/88 \quad P = 0/000$$

نتایج جدول نشان می‌دهد که F مشاهده شده در سطح $p \leq 0/01$ معنادار بوده است. بنابراین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات یکسان نیست. بیشترین میزان اطلاع آنان مربوط به آموزش رایانه و کمترین مربوط به تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش بوده است.

جدول ۱۰- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات

مؤلفه	میانگین	انحراف معیار
آموزش رایانه	۳/۴۷	۰/۷۶۳
آموزش شبکه‌های اطلاع‌رسانی	۳/۶۹	۰/۸۸۷
آموزش دولت الکترونیک	۳/۶۲	۰/۹۵۳
آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش	۳/۷۷	۰/۸۶۴

$$t^2 = 44/27 \quad F = 14/55 \quad P = 0/000$$

نتایج جدول نشان می‌دهد که F مشاهده شده در سطح $p \leq 0/01$ معنادار بوده است. بنابراین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از فناوری اطلاعات یکسان نیست. بیشترین میزان نیاز آنان مربوط به آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش و کمترین میزان نیاز آنان مربوط به آموزش رایانه است.

جدول ۱۱- مقایسه میانگین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان از فناوری اطلاعات

P	t	مدیران دبیرستانها		کارکنان ستادی		مؤلفه
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
۰/۱۱۴	۱/۵۹۱	۰/۶۵۵	۲/۹۹	۰/۵۰۸	۳/۲۶	رایانه
۰/۰۴۴	۲/۸۶۵	۰/۸۱۱	۲/۷۷	۰/۵۹۸	۳/۳۷	شبکه‌های اطلاع‌رسانی
۰/۰۴۴	۲/۰۳۶	۰/۸۴۴	۲/۹۰	۰/۸۵۰	۳/۳۷	دولت الکترونیک
۰/۰۲۵	۲/۲۶۷	۰/۷۷۸	۲/۶۴	۰/۶۵۷	۳/۱۰	ابزارهای رایانه‌ای

با توجه به داده‌های جدول ۱۱، t مشاهده شده در خصوص شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای، در سطح $\alpha \leq 0.05$ معنادار بوده است. بنابراین میزان اطلاع کارکنان ستادی در زمینه شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای بیشتر از مدیران دبیرستانها بوده است.

نمودار ۱- مقایسه میانگین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات

جدول ۱۲- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات

P	t	مدیران دبیرستانها		کارکنان ستادی		مؤلفه
		میانگین	انحراف معیار	میانگین	انحراف معیار	
۰/۸۳۸	۰/۲۰۵	۰/۷۹۸	۳/۴۸	۰/۳۵۵	۳/۴۴	آموزش رایانه
۰/۱۹۴	۱/۳۰۵	۰/۸۹۵	۳/۷۲	۰/۷۸۹	۳/۴	آموزش شبکه‌های اطلاعات رسانی
۰/۰۸۳	۱/۷۴۷	۰/۹۶۱	۳/۶۶	۰/۸۰۴	۳/۲۲	آموزش دولت الکترونیک
۰/۴۲۶	۰/۷۹۸	۰/۸۷۵	۳/۷۹	۰/۷۷۶	۳/۶۱	آموزش ابزارهای رایانه‌ای

با توجه به داده‌های جدول ۱۲، t مشاهده شده در سطح $P \leq ۰/۰۵$ معنادار نبوده است. بنابراین بین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات تفاوتی وجود ندارد.

نمودار ۲- مقایسه میانگین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات

بحث و نتیجه گیری

عصر فناوری اطلاعات موقعیتی را فراهم ساخته است که انبوهی از فراگیران برای کسب آموزش به این فناوری روی می آورند. این امکانات به طور جدی دنیای جدید را به سوی خودآموزی سوق داده است. نسل جوان و فعال در این پدیده در دریافت و استفاده از این ابزار چنان سریع پیش می رود که آرام آرام به یک جامعه متخصص تبدیل می شود و با این پیشی گرفتن خود تأثیر عمده‌ای بر آموزش آینده خواهد گذاشت. این نسل با ورودی پر قدرت در این تحولات مدرن، خود به خود تحولات آینده را تغییر خواهد داد و سبک و روش سنتی، او را راضی نخواهد کرد. این نسل در کلاس و معلم گذشته نخواهد گنجد؛ بنابراین باید قبول کرد که تعیین راهبردهای مناسب برای مدیریت آموزش و پرورش کشور مبتنی بر فناوری اطلاعات از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است.

در این پژوهش میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه فناوری اطلاعات مورد بررسی و تجزیه و تحلیل شده است نتایج این تجزیه و تحلیل به شرح زیر می باشد:

- میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در زمینه رایانه با احتمال ۰/۹۵ اطمینان در سطح متوسط و در زمینه شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای با احتمال ۰/۹۵ اطمینان کمتر از سطح متوسط بوده است و میزان نیاز آنان در زمینه فناوری اطلاعات با احتمال ۰/۹۹ اطمینان، بیش از سطح متوسط بوده است.

- بین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در خصوص شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای تفاوت معناداری وجود دارد. با توجه به داده‌های جدول شماره ۱۱ میزان اطلاع کارکنان ستادی در زمینه شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک و ابزارهای رایانه‌ای بیشتر از مدیران دبیرستانها بوده است. به طور کلی بیشترین میزان اطلاع مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی مربوط به آموزش رایانه و کمترین میزان اطلاع مربوط به ابزارهای رایانه‌ای و بیشترین نیاز آنان مربوط به آموزش تأثیر ابزارهای رایانه‌ای در امر آموزش و کمترین میزان نیاز مربوط به آموزش دولت الکترونیک است. بین میزان نیاز مدیران دبیرستانها و

کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان در خصوص آموزش دولت الکترونیک و شبکه‌های اطلاع‌رسانی با توجه به سابقه خدمت تفاوت معناداری مشاهده شده است. به عبارت دیگر میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی آموزش و پرورش شهر اصفهان دارای سابقه خدمت کمتر از ۱۰ سال به آموزش دولت الکترونیک و شبکه‌های اطلاع‌رسانی از مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی که دارای سابقه ۱۰ تا ۱۵ سال و ۱۶ سال به بالا هستند کمتر است. یافته‌های این پژوهش نشان می‌دهد که میزان نیاز مدیران دبیرستانها و کارکنان ستادی در زمینه آموزش چهار محور اصلی تحقیق (رایانه، شبکه‌های اطلاع‌رسانی، دولت الکترونیک، ابزارهای رایانه‌ای) تفاوت چندانی مشاهده نمی‌شود و به طور کلی در این زمینه نیاز به آموزش و تمرین بیشتری دارند (جدول ۱۲). این مسأله محقق نمی‌شود مگر با برگزاری کلاسهای مختلف در زمینه فناوری اطلاعات با کیفیت بالا و ارتباط مستقیم آنان با فناوری اطلاعات. یافته‌های این پژوهش با یافته‌های نوروزی (۱۳۸۳)، شیخ (۲۰۰۲)، جرال، وایلد و دیوید (۱۹۹۶)، ویسچر و وایلد (۱۹۹۷)، شاهین (۱۳۷۶) که همگی بر انجام فعالیتهای مدیریتی مبتنی بر فناوری اطلاعات و تأثیر آن بر افزایش کیفیت کار مدیران آموزشی و تجاری تأکید می‌کنند همخوانی دارد و پژوهش آنان را تأیید می‌کند.

پیشنهادها

براساس یافته‌های به دست آمده در این پژوهش پیشنهاد می‌شود:

- ۱- کلاسهای مختلف آموزشی در زمینه‌های مختلف فناوری اطلاعات با کیفیت بالا برگزار شود.
- ۲- مدیران و کارکنان ستادی در محیط کار به طور مستقیم با زمینه‌های مختلف فناوری اطلاعات در ارتباط باشند.
- ۳- ارسال بخشنامه‌ها و دریافت پاسخ آنها از سوی مدارس و ادارات از طریق اینترنت انجام شود. به این ترتیب مدیران و کارکنان ستادی با قسمتهای مختلف فناوری اطلاعات اجباراً در ارتباط خواهند بود.
- ۴- برای هر یک از دبیرستانها وب سایت مخصوصی طراحی شود.
- ۵- در مدارس بانک سی‌دی‌های آموزشی در زمینه‌های مختلف در نظر گرفته شود.

۶- مدیران و کارکنان ستادی حداقل با تعدادی از برنامه‌های ویروس‌کش و چگونگی کار با آن آشنا شوند.

۷- مدیران و کارکنان ستادی با وبسایت‌های مختلف آموزشی و چگونگی کار با آنها آشنا شوند و در این زمینه بانک اطلاعات تشکیل دهند.

منابع

پارسا، سارا. (۱۳۸۳)، «بررسی نیازهای آموزشی هیأت علمی دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در خصوص استفاده از نرم‌افزارهای کامپیوتری»، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان.

شاهین، پروانه. (۱۳۷۶)، «بررسی دیدگاه مدیران نسبت به تکنولوژی آموزشی و ارتباط آن با سبک تصمیم‌گیری آنها در آموزش و پرورش شهر اصفهان»، پایان‌نامه کارشناسی ارشد.

فرامرزیان، علی‌اصغر. (۱۳۸۳)، *بررسی زمینه‌های توسعه آموزش مجازی در نظام آموزش و پرورش*، دومین همایش آموزش الکترونیکی، دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی.

نوروزی، معصومه. (۱۳۸۳)، *مطالعه الگوی مطلوب سواد رایانه‌ای برای معلمان متوسطه در ایران*، دومین همایش آموزشی الکترونیکی، دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی.

BASSELLIER, GENEVIEVE & REICH BLAIZE HORNER & BENBASAT, IZAK. (2001). *Information Technology competence of busines managers: A definition and Research mode*, Vol 17 , Number 4, pp159 – 182.

LYNDA ROBERSON, LOUIS. (2002). *An empirical inverstigation of employee perceptionas of out sourcing success of information technology operations*.

O'BRIEN, GERALD, J. & WILD, W. DAVID. (1996). *Australian managers' perceptions, attitude and use of information technology*, Vol 38, No 12, pp783– 789.

SHAIKH, A. (2002). *Impact of Information technology on the third millennium managers*, Florida Institute of technology.

- USORE, A. (2001). *Can information technology help managers plan Globally?*
University of paisley, UK. <http://www.Idea-group.com>.
- VISSCHER, ADRIE & WILD, PHIL. (1997). *The potential of information technology in support of teacher and educational managers managing thire work environment*, Vol 2 , Number 4, pp263 – 274.

وصول: ۸۴/۱۲/۱۲

پذیرش: ۸۵/۵/۱۵